

Potem razderi imé in čerke vse premeni,
 Imena našljega pred tretjo prvo deni,
 In v družbo z drugo prvo ji pripelji,
 Dodeni z a d n j o — pa imaš vse po želji,
 Imé prikazni nebne, — vsak jo rad pozdravlja,
 Je večno nova, vsaki dan se nam ponavlja.

J. Cimperman.

Dopisi in novice.

Iz Teržlča. Odperto pismo. Dragi gospod vrednik!

V vašem poslednjem listu marljivega „Tov.“ sem prav z veseljem bral, da ste se vi lotili slovenske slovnice za ljudske šole, nam jako potrebne. Precej sem si mislil: No! v prave roke je prišla, vsaj tudi veljá: „Kar iz šole pride, v šolo gre“, ali: „Vsak ostani pri svojem kopitu“. — Tudi odlomki, ki jih je „Tov.“ že kake dve poti prinesel, so mi še prav dopadli, ker prašaje na zglednih stavkih kažejo slovniška pravila. Da bote napredovali od lahkega do težjega, od prostega do zloženega, se umé samo ob sebi. Da ste si kako slovnico živečih jezikov postavili za zgled, tudi ne dvomim. Ko bi hotli mene poslušati, bi vam priporočeval nemško slovnico Wagnerjevo, v kateri se ves slovniški poduk v naj lepšem soglasji strinja, kar Nемеc imenuje koncentracijon, in kar naj se obravnuje na berilnih vajah. V tej (Wagnerjevi) slovnici nahaja se obilno tvarine za učence in učitelje za branje, pravopis, spisje in slovnico, se vé da lepo po versti, korak za korakom, in v obilni meri, kar naj bi pa vi načertali le v mali obliki.

Priporočam vam pa še vdrugič, da se spominjate Becker-jeve slovnice, ki jo rabijo v rečnih solah.

Skoraj bi mislil, da ravno to slovnico ste si za zgled postavili, ker tudi v vaši se nahaja zgled, na njem pa se ozira na pravilo, ki ga hočete počitovati, in sicer s takimi vprašanji, ki so za otroke posebno imenitni. Moja misel je, da se tudi ozirate vsaj pod čerto *) in na manjem tisku na šolska berila (I. in II.), in da vsaj učitelje spominjate, kako naj, oziraje se na vašo slovnico, to in uno berilo pojasnujejo i. t. d. — Pripravnikom in tudi učiteljem, kedar se za učilne ure pripravljajo, bi s tem izverstno vstregli; vsaj do sedaj še nimamo ne ene kujžice, ki bi se le s tem pečala, kako naj se berilne vaje obravnavajo. In vender so berila za to, da se na njih in po njih vse slovniško in pravno poučevanje vadi, uri in krepi.

Posebno bote pa vstregli s tako slovnico v vsem, ki se pečajo z učiteljstvom zavolje nalog, da jim jih ne bo treba po vsakoverstnih

*) To je, kakor so pisane v latinskih, gerških i. t. d. avktorijih analize, da bi bile vodila za učitelje namest pomočnih kajig.

bukvah iskati, ali jih samim kovati. Potrebne so pa pri podučevanju tako, kakor ribi vode. — Svetujem vam tudi, da berete izvrstne kritike o nemških slovnicaх raznih pedagogov, ki jih nahajamo v „Schulb.“ „Magazinu“, „Volksschule“ i. t. d. —

Ako sem kako dobro misel sprožil, bi vam, dragi gospod, pa brez zamere tudi rad razodel, da bi vaš verli list večkrat tudi kakih šolskih novic iz imonovanih nemških časopisov prinašal, ali pa tudi iz „Allg. d. Zeit.“ *) Zakaj, besede mičejo, zglede vlečejo.

Ostajam vaš

odkritoserčni prijatelj

Luka Knific. **)

Iz Ljubljane. Prečastito tukajšnje knezoškofijstvo je te dni preč. okrajnim šolskim ogledništvom in g. g. učiteljem razposlalo dve okrožnici, ki ji je dobilo od slavne c. k. deželne vlade. Perva 7. preteč. m. pod št. ^{373/85} naznanja o ljudskem šolstvu na Kranjskem v šolskem letu 186^{5/6}. To vradno naznanilo hvalno omenja, da je tudi v tem letu ljudsko šolstvo lepo napredovalo, da se je število šolskih otrok pomnožilo, da se je naredilo več novih šolskih hiš, da se je razširjala sadjereja in čebeloreja, da je bilo tudi to leto mnogo šolskih prijateljev, ki so nevtrudeno delali za povzdigo ljudskega šolstva, in ki so bili že tudi očitno naznanjeni.

Kar zadeva učiteljske zборе, se je sicer marsikaj storilo, vendar se želi, da bi se ta pomoček za učiteljsko omiko še bolj povzdignil, in da bi bili imenovani zbori v vseh šolskih okrajih. Pohvaljeni so vodji učiteljskih zborov v Ribnici, v Ipavi, v Novem mestu, v Kočevji, v Semiču, v Kranji in v Loškem potoku.

Za prihodnje zборе priporočajo se te la vprašanja: 1) Naj se razlaga III. oddelek „Slovensko-nemške gramatike“ tako, kakor popred I. in II. oddelek, in sicer, kako naj se po tem navodu naj boljše obdeluje slovenščina in nemščina. S tem se bo nabralo dobre tvarine, da se bodo za ta poduk sestavila prav dobra vodila. 2) Sostavi naj se popolni dnevni red, po katerem naj bi se na tanko ravnal vsaki učitelj, da bi tako v cerkveni in deržavni zadevi izvrstno zadostoval svojemu imenitnemu poklicu. 3) Ali se more in mora že v ljudski šoli mladost djansko vzrejati, t. j., da se vedno tako napeljuje, da ji pozneja leta ta šolski poduk tudi djansko koristi; in, kako naj se to pri posamnih naukih izvršuje? 4) Kdaj, koliko in ktere dogodbe v življenji, ki jih otroci vidijo v šoli in zunaj šole, naj se tudi v šoli obdelujejo, ali pri vzrejevanji porabljujejo. 5) Učitelj naj skerbno varuje, da se djansko ne pokažejo posebni naradni nagibi do te ali une napake, in da se taki nraadni pregreški zatarejo in ozdravijo, in naj se razjasnuje

*) V teh časopisih se nahajajo šolske novice vseh imenitnejih narodov starega in novega sveta. Pis.

**) Prav hvaležen sem vam za prijazni svēt. Povem vam, da se nama misli popolnoma vjemajo. Pismeno več. Vrednik.

to tudi s primernimi zgledi. — Drugo okrožnico smo današnjemu listu priložili v izvirni, prvopisni besedi. Častiti bravci tolmačijo naj si jo sami! —

Njih eksc. c. k. deželni glavar baron B a c h gre iz Ljubljane, in pride za deželnega glavarja v Terst; na njegovo mesto v Ljubljano pa pride bivši c. k. podpredsednik teržaški pl. Konrad Eibesfeldski.

— Na sv. Jurja dan popoldne je bilo pri sv. Jakobu v Ljubljani slovesno vpeljevanje novega mestnega fajmoštra, prečast. gosp. Gust. Köstl-na, kjer so se vdeleževali tudi učenci in učitelji mestne glavne šole. Učenci s svojo zastavo so stali pred cerkvijo v dveh verstah, in ko se jim približajo gospod mestni fajmošter, stopi iz verste deček, in jih s kratkim ogovorom po domače pozdravi. Gospod mestni fajmošter učencem prav lepo odgovoré, ter jih spodbujajo, da bi bili na lepih čednostih podobni pomladnim cveticam, in da bi tudi tako lepo rastli sebi na korist in vsem drugim v veselje. — Serčno želimo, da bi se to blago voščilo gospoda duhovnega očeta vedno bolj spolnovalo, in ravno zato jim te nježne cvetke njihovega farnega vertiča še posebno priporočamo, ker vedna skušnja uči, da le tam, kjer duhovni gospodje, posebno pa predniki, podpirajo šolo, more se šola prav razvijati in širiti pravi blagoslov med družine in občine.

— V Berlinu na Pruskem je 10 gimnazij, 5 realk, 41 farnih šol, 9 zavodov za izrejo, 9 višjih deških šol, 24 srednjih in začetnih deških šol in 33 višjih deklških šol. V vseh teh učiliščih poučuje 1680 učiteljev in 607 učenic v 1511 razredih. Učencev v tem mestu je bilo poslednje leto 38.098, učenk pa 32.332, skoro $\frac{1}{9}$ vseh prebivavcev tega mesta. Tako je s šolstvom po svetu.

— Na Pruskem je vlada od prigospodarjenih 7.210.000 tolarjev odločila 2.400.000 tolarjev za zboljšanje navadnih plačil vradnikom, učiteljem in vojakom.

— Neki ameriški list naznanja in ponuja učiteljem kaznilnico za šolo (Prügelmaschine), s katero se lahko 50 otrok v 20 minutah kaznuje. Kaj še bomo slišali v svojo slavo!

Premembe v učiteljskem stanu.

V ljubljanski škofiji. Postavljeni in prestavljeni so g. g.: Jožef Benedek, poterj. pripravnik, za podučitelja v Hrenovce, — Kašpar Gasperlin, podučitelj v Hrenovcah, za učitelja v Razderto, — Matija Bernik, iz Razdertega k. sv. Petru pri Savini, — Janez Gregorič, poterj. pripravnik, za podučitelja v Mengeš, — France Duhaar, podučitelj v Mengišu, za učitelja na Černuče.

 Pridjana je muzikalna priloga in okrožnica.

Odgovorni vrednik:

Andrej Praprotnik.

Tiskar in založnik:

Jož. Rudolf Milic.